

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Feria V. Post Dominicam I. quadragesimæ. Vt infra Sabbato. Assumxit
Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem in montem excelsum seorsum, &
transfiguratus est ante eos. Luc. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

angelicum. Apostoli quoniam excutiebant vi-
peras, sanabant egrotos, excitabant mortuos;
ita demum creditum est paradoxa docentibus.
Nunc, cum iuxta communem opinionem ase-
rant pene ~~paradoxa~~, nullus adhuc illorum
existit, qui vel equum claudum sanare potue-
nt.

Bisbius 3. Lutherus in Psalm. 44. ita se pur-
magistrorum gat. Obiciunt Papista, fidem meam, &
doctrinam miraculis non confirmasse. Quibus
respondet: hoc maximum esse miraculum,
& maius miracula unquam facta; quod do-
ctrina mea tam breui tempore sine villo mira-
culo se dilatauerit. O frontem! Tantum
hoc miraculi habet, quantum lapides deorsum
tendere: aiebat olim Thomas Morus
Anglia Cancell. Nam in mala pronina-
tura, sunt tuae proniores doctrina, Lu-
there, &c.

Silvius 4. Callista, Atheniensis lupa, pellecatis
uicaria plerisque Philosophiae studiosis, aiebat
obstantia Socrati. Ecce qui fit, quod omisso ludo ac
magistro me sectentur adolescentes tot; nec item te? Cui ille. Tu ad voluptates decli-
nia, ego ad virtutis ardua traho. Mahometis
vox erat: Christus fidem miraculis stabiluit:
ego armis: At vos hæretici, Voluptatibus ac-
lentius.

Sed quid vel nos ab iis signa exquiri-
mus, cum esse pseudoprophetas plus lu-
ce constet: vel à nobis ipsos requirere
audimus, cum nec Christi sat credant
miraculis? Faceisse pestes.

Perora. Ergo signum Ionæ queratur
ac usurpetur utrisque peccatoribus, &
hæreticis. Nam tu, Domine, non vis mor-
tem peccatoris: sed magis ut conuer-
tatur ac vivat. E-
zech. 33.

* *

Vt infra Sabbato.

Affusus Assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum,
& Ioannem in montem excelsum seor-
sum, & transfiguratus est an-
te eos. Luc. 9.

*M*oyses descendens è monte, legem
acceptam promulgatus ad popu-
lum, ita vultu resplenduit; vt populus
sustinere oculis non posset. Ita Iesus è
cœlo descendens, vt se Dei Filium publi-
caret, cum lege gratiæ; resplenduit hodie
transfiguratus.

Super quo nos

- I. De cœlesti Beatitudine.
- II. De Transfigurato, eiusque partibus per
Figuras declaratis.
- III. De Transfiguratione Similibus decla-
rata.
- IV. De cœlesti altitudine.

PARS I.

De cœlesti beatitudine.

*I. Q*uid beatitudo? 1. Dico cum Simo-
nide Philosopho; qui Hieronimy-
ranno Syracusano sciscitanti, Quid esset sibila.
Deus cogitans triduum postulauit: dein
plus; iterumque amplius: demum re-
spondit. Quanto considero amplius: tanto
mibi res videtur obscurior. 2. Certe Aug. in
sermon. quodam inquit: Excedit faculta-
tem eloquentiae, transcendit capacitatem
intelligentie mea illud decus, illa gloria, illa cel-
situdo 3. Chrysostomus, Orat. de rep. sap.
Effugit omnem sermonem, atque omnem sen-
sum humanæ mentis gloria illa, & magnificen-
tia. 4. Apostolus 2. Corinth. 2. Nec oculus a-
vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis a-
scendit, qua Deus preparauit diligentibus se.

Atque

2. Admi-
randa.

Arque ut duo Cherubini Exod. 25. cum stupore, passis alis Propitiatorum intuebantur: ita stupere contingit beatitudinem contemplantibus & hominibus, & Angelis. Tanta enim est, ut neget D. Thomas, Deum quicquam maius condere posse. Nam ipse est ea ipsa.

3. Summe
amanda.

II. Quid de hoc dixisses, M. Tulli, qui de virtute affirmabas; tantam eius esse pulchritudinem, ut si oculis cerni posset, admirabiles sui amores exitat, a fore?

4. Deo pro
ca seruen-
dum.

Jacob forma Rebecca adeo captus fuit, ut viderentur illi pauci dies seruitutis suæ, pre amoris magnitudine. O nos si vel umbram beatitudinis caperemus; quam nos Dei seruitio impense dederemus?

5. Pugnan-
dum.

Vita Iuditha speciosissima ministri Holofernis aiebat: Judith. cap. 10. Quis contemnit populum Hebreorum, qui tam decorata habet mulieres: ut non merito pro eis pugnare debeamus? Haec militis Christiani vox esto, parati omnia perpeti pro cœlesti Iuditha.

6. Perfer-
da omnia.

Caleb, Num. 15. sexcentorum millium Dux virorum, ut hos ad terram promisam animose inuadendam incenderet, botrum unum, fertilitatis specimen eis ostendit. Hic vero mox omnes, Ascendamus, aiunt, & possideamus terram illam. O si aliquem gustatum supernæ gloriae subinde perciperemus animis; quo non zelo cœlum inuaderemus, & vel violenti id raperemus? Quo passu, vel cursu defertum hoc mundi, ac mare rubrum perueremus? Qua & fuga, & pugna vtere- mur aduersus Pharaones tres Aegyptios Carnem, dæmon. Mundum i Præuideamus igitur mente cœlestium felicitatem;

cuius radium vidit in Thabor Petrus, & dixit: Domine, bonum est nos hinc esse.

* *

*

PARS II.

De Transfigurato, eiusq; partibus, Animabeata, & Corpore passibili, per Figuras declaratis.

I. Moyses, Exod. 3. rubrum vidit ardentem, & incombustum: Eliam, transfig. 4. Reg. 2. vidit Eliseus currugineo sublimem asportari. Vtq; figura est Transfiguratio; cui & vterque adfuerit. Rubus est mortale corpus; ardor erat gloriae splendor & immortalitatis, qua mortale induebatur: imago futuri status nostri. O si curru isto gloriae sepius nos rapi contigeret in cœlestium consideratione positos; quam cito & terrena fastidiremus; & anima quanto splendore conuictiretur?

Sed, qui iam emicare splendor in Christo viuis est, beatitudinis erat: qua perfuit quidem anima eius, parte sui superiore, Christus semper fruēbatur, ob unionem hypostaticam: non tamen corpus. Nam hoc ad patiendum assumserat: atqui

Non est conueniens lucibus ille color gloriarum.

II. Sicut, 1. Reg. 17. induit Saul David vestimentis suis, & imposuit galeam eram suam sibi per caput eius, vestiuit eum lorica. Dixitque ad patrem David ad Saul: Non possum sic incedere: & de-dum posuit ea & tulit baculum suum. Ita Dominus in corpore glorioso nec pati, nec vincere potuisset: itaque soli animæ indulxit gloriae fruitionem; corpori detraxit; id que in habitu pastoritio nostro in arenam pugnae produxit. Qualis 3. Reg. 22. Rex Israel habitu mutato in aciem descendebat.

2. Ratio. Quia, ut omne Samsonis robur in crinibus eius consistebat: ipso teste: Iud. 16. Sirasum fuerit caput meum, recedit a me fortitudo mea, & deficit, eroque sic ut ceteri homines. Ita fundamentum passionis ac meriti in humana fragilitate con-

consistebat. Ergo oportebat caput hoc nouacula passionis radii, atque tum glorificari. Cæteroquin ne quiuissimus salvatori. Nam Passio eius, non glorificatio saluos nos fecit.

*Aqua
nauis &
Indonis
flum.
ursum.*
3. Itaque, Iesu. 3. Arca fœderis Iordanem intrauit; Christus Passionem, vel corpus patibile; ut in promissioneram Israelitæ Fideles introducerentur: & steterunt aquæ descendentes in uno loco, & ad instar montis intumescentes apparebant: id est allegoricæ; visio gloriæ beatifica in parte animæ superiore constituit. Quæ autem inferiores erant, corporis passibilis, in mare passionis descendebant.

4. Holofernes Bethuliam obsidens, quo citius expugnaret, Judith. 7. constituit per gyrum ceterarios, per fontes singulos, & incedi precepit aqueductum eorum. Ita Dei Filius factus homo, gloriæ fontes obsedit & obtruxit, neu in corpus deflueret, natum passioni: quo expugnaret carnem, mundum, dæmonem, cœlum. Sic & Rex Ezechias, 2. Paral. 32. obturauit superiorem fontem aquarum Gihon, & auertit eas subter ad Occidentem urbis David. Ita, ait Aug. Epist. 36. & D. Tho. p. 3. q. 45. a. 7. dispensatione quadam diuina factum est, quod gloria animæ non redundaret in corpus: Ut in corpore passibili nostre redēptionis expleretur mysterium.

P A R S III.

De Transfiguratione similibus declarata.

*Figura a
ut transfi-
gurationis.* 1. SE tamen hodie Beatitatis illud mare effudit in corpus, vnde suspendebatur iam diu: quo per id nos ex mundi Aegypto traduceremur. Nam Dei virtute per Vnum Hominem liberatus est omnis homo. 1. Itaque hodie illud mare rubrum suspensum rediit ad debitum cursum. Exo. 14. 2. Hodie sol gloriae, Ios. 10. qui stetit in axe iussu Iosuæ; cursu iuit suo ad-

usque antipodes corporis Iesu. 3. Hodie ecclipsis illa quæ tribus & tringita annis iam durarat, exiit; solque gloria per corpus transparuit.

Miraculum nemo non diceret, si vi- *Miraculo-
tro sol inclusus per id tamen nontra-
safuit. Si-
lucaret. Ita, quod annis tot gloria diuina
in Corpore Iesu non resplenduit; mira-
culum est. Quod tamen in mortali cor-
pore se immortalitatis gloria ostendat,
& ipsum hoc miraculum est.*

II. Magis id igitur veneremur, quam *Admiran-*
perscrutemur: & psallamus ei, Ps. 103. Do- *do. da & vens.*
minns regnauit, decorum induitus est. Quoniā randa est.
Cant. 5. Ecce dilectus tuus, ô Ecclesia sponsa,
candidus & rubicundus, electus ex millibus.
Nam μεταμορφώθη ἐπιτίσθη τὸ σῶμα, id est, ait
hæreticus transformatus est: Vah! at Ca-
tholicus, transfiguratus est: Rectius: nam
figura solum exterior, non substantialis
forma mutationem accepit.

1. Diuinus es Chamæleon, Iesu, om- *Omnifor-*
nen refers colorem: Diuinitatis in ani- *mis Chri-*
ma: paupertatis in mundo: infirmitatis *sus fuit.*
in corpore, humilitatis in cruce. In cœlo
gloriosus, in Sacramento adorandus, ac
vescendus. 2. Physici aiunt, materiam
primam in potentia esse ad formas om-
nes. Arist. Phys. t. 5. Vere corpus Christi
est materia prima, omnis forma capax.
Nam Heb. 1. Est figura substancialis Patris. Et
Philip. 2. Est formam serni accipiens. Et in
Thabor formam habet glorioſi latronis
in cruce: victoris in inferno, & in resur-
rectione: triumphatoris in ascensione;
Iudicis ad dexteram Patris; Agni, ac
mannæ in ara.

3. Itidem recte Plato matrem admira-
tionis, & ornamentum cali appellavit. Et
Salomon Ecclesiast. 43. Vide arcum in cœ-
lo, cum suo splendore mirabili: & benedic, qui
illum fecit. Est ea quinquecolor; vt, fulua,
viridis, crocea, lutea, & hiacynthina: At
quanto in Thabor reluet Iris diuinior?

Ggggg Quot

Quot in vna colores ac formæ? Tot, quot Attributa Dei, Sol Diuinitatis au-rem in nubem corporis irradians efficit eandem.

*Scitum si-
mile trans-
figurata.* III. Sol & luna hic in monte steterunt: à sole luna splendorem, à Diuinitate glo-riam accepit Humanitas, pulchra ut luna: elec-ta ut sol: propter hypostasin.

1. Vere est ut luna, causans in mari flu-xus ac refluxus, gratiarum scilicet in Sa-cramentis. Luna crescents, in gremio; media in templo duodennis, plena, in prædicatione: decrescens, in Passione: inde se renouans in resurrectione. 2. Ad-hæc tempestatum est nuncia. Nam

*Pallida luna pluit; rubicunda flat; alba-
renat.*

Pallens, in Oliueto proximam minabatur tempestatem passionis: Rubens, à fla-gellatione indicat conclamationem fla-tulentam *Cruifige, Tolle.* Alba in resurrec-tione gloriam nostram repræsentat: vti & in transfiguratione.

*Thabor &
Calvaria
collatio per
disparata.* Sed ab hac quam dispar tua Passio? V-ta in monte. Hic gloria, ibi opprobriis saturatum video. Hic inter prophetas, illic inter latrones: Hic in fulgore, ibi in te-nebris, & erumnis. Hic discipuli adhæ-rent, illic fugiunt. Hic de excessu loque-ris, ibi pateris in excessu, &c.

P A R S I V.

De cælesti beatitudine.

*Nil hie sa-
stat anima
Exempla.* I. **H**ec tamen, quod degustauit Petrus, gutta fuit beatitudinis. Exclamat proin: Bonum est nos hic &c. Hic Dominus torrente voluptatis tue potabis eos. Psal. 35. Et vero in celis quis, quantusque torrens? Prorsus inebriantur ab ybertate domus tue.

1. Huc aspirans ait Psal. 16. Sat iabor, cum apparuerit gloriata, quasi dicat: Nulla hic res satiat. Omnia ad sunt mihi: sed in uno illo cum sint omnia, hocq; desit mihi, de-sunt omnia: ideo sat iabor. Et omnia illa-

nihil sunt. Quo, quo, Rex, quo tendis? Su-ma habes omnia in terris: & velut inanis omnium, sitis alia? ô Bene!

2. Male Alex. Magne, teste Plutarcho, audiens à stolido Philosopho plures esse mundos: stolidus illacrymaris; te vno hoc subacto, cæteros nescire; min' possidere. Ergo alium quæris orbem debelandum. Huc aspira, quo David. Hic or-bis, & orbes, & omnia. Nihil hic exsatiat mentem: veluti

Vnus Pelleo iuueni non sufficit orbis.

3. Ettu Auguste Cæsar, orbis Monar-chæ, quib. curis noctes insomnes trahis? *Suetonio* quid deesset; & sibi deesse sentiebat. At nos id scimus: nec affectamus idem. Vi-nine sumus mortui: an viuimus?

Adad Iudæus, & Regibus ortus, exul *Figura* in Aegypto degebat: 3. Reg. 11. Primus era-t Regi, in aula beatus ab omni fortuna; Reginæ fororem Rex ei dederat vxorē: & tamen inquietus animo, ardebat patrig desiderio: Iudæam suspirabat: ab Rege se, & Aegypto absoluī petebat, dimittiq; in patriam. Is animæ viua est imago Paulinæ: quæ dissolui cupit, & esse cum Christo. Quid enim Christianam satiare potest a-niam, præter beatitudinem? Quotin orbe hoc sunt illi tædium afferentia?

II. Clamat. Bonum est nos hic esse. 1. Infe-Bonum hæ-
lices animæ inferæ, malum est rosibi, & hic, esse.
& vbi vbi esse. Vbique vobis dolor, furor,
desperatio, &c. 2. Petre quanta videbas?
Ideo recte dicebas, Bonum est nos hic esse,
verum tamen illud bonum hic esse bre-u erat: Nobis ne dicam? malum est hic
esse in mundo, carne. Cupio idcirco dissol-
ui, & esse cum Christo.

3. Petre, oculi tui grauasti erant somno; ne-
sciebas, quid diceres. Istud Hic per breue est
ac momentaneum: at nos æternum ex-
pectamus.

4. Hic Tob. 1. Quale gaudium mihi erit,
qui

qui lumen cœli non video? Hic Gen. 49. Iosephi sumus in carcere: Danielis Dan. 14. in Jacu leonum: Pueri in fornace chaldaica: Dan. 2. Ione in ventre, Israelita Exo. 14. in medio mari rubro: Ettamen dicere possumus: *Bonum est nos hic esse.*

Imo purgantes animæ, quantis in cruciatis sint; quia tamen in gratia: dicere queunt: *Bonum est nos hic esse.* Certi namque beatitatis degunt.

III. Cœlites vero, videntes & habentes in Deo omnia, de eodem sibi applaudunt Bono. 1. Regina Saba, 3. Reg. 10. visa Solomonis magnificencia, exclamabat: *Beatus ritui, & beati serui tuhi, qui flant coram te semper.* At vero, Ps. 87. Beati, qui habitant in domo tua Domine. Id est, aiunt Theologi, in Essentia Dei: In ea omnes thesauri sapientie, & scientia Dei reconditi sunt. ex ea orbis & omnia sunt progressa. *Gloria & dinitie in domo eius.*

2. Si Esther, cap. 4. cubiculum ingressa affueri, visa regij vultus maiestate, concidit semianimis. Si Israelita Exod. 10. visto manna admiratio iunt: *Quid hoc? Quid anima Deum intuens? Quanta absorbebitur admiratione?* Quali immutabitur transfiguratione?

FERIA VI. POST DOMINICAM I. Quadragesimæ.

Est autem Ierosolymis Probatice piscina. Ioan. 5.

Miraculum! Naaman Syrus, 4. Reg. 5. iussu Elisei in Jordane lauat, & a leprosanatur. Maius: Paralyticum, annis 30. ad Probaticam frustra excubum, ad solum Christi iustum persanari.

Nos super eodem

- I. *Parænesis de Misericordia Dei.*
- II. *De Probatice piscina.*
- III. *De porticibus quinque pauca.*
- IV. *De paralytico ipso.*

PARS

Parænesis de Misericordia Dei.

1. *Dignum cythara Davidica diuinæ Misericordiæ argumentum Misericordia: dia Dei sua Psalm. 88. Misericordia Domini in aeternum per omnia cantabo.* 1. Illa namque Attributorum

opera eius.

Dei facile princeps est: Psalm. 32. *Misericordia Domini plena est terra:* Quin & infra terram, purgatoriuni: & infernus quoque, ipsumque cœlum. Nam damnatorum peccata infra condignum puniuntur: & meritajustorum supra cōdignum remunerantur.

2: *Omnia debemus, ob creationem nostræ: at Misericordiæ plura, ob conseruationem.* Quia ista semel dedit *Esse:* ast *Ei debemus omnia.* hæc conseruat id semper. Adhæc eius causa, ut ei optime esset, Ipse de cœlo descendit medicus nostræ paralytios. *Quo magis, Psal. 109. Misericordiam, & iudicium cantabo tibi Domine.*

II. Maximus ducebat Tobias cap. 4. &c. *Comparavnius è septem præcipuis Angeli ad se missionem,* eiusq; beneficia præstata sibi ac patri: ut parem remuneraret nem scirent omnino nullam. At demum ubi cognouit esse Angelum, non hominem; Tob. 12. *ceddit super terram in faciem pre pauore.* Quid nos; ad quos Dei Filius demissus est; tantaque sanandis nobis præstitit?

2. Magnus amor Dei in Ezechiam Secunda. Regem ægrum: cui mittebat Isaiam Deus nuncium & sanitatis reciperandæ, & viæ annis xv. prorogandæ. In signum, reduxit umbram per lineas decem gradibus in horologio. 4. Regum 20. Isa. 38. Genus humanum, ægrum, imo mortuum iacebat; iamque extingendum? Ipse, Ipse venit: id consanat: vitamque ei prorogat in æuitatem beatam. In signum, Sol Iesus decem gradibus descendit, infra nouem choros Angelorum, infraque homines ad crucis nominiam, ac mor-

G 888 2 tis. 3.